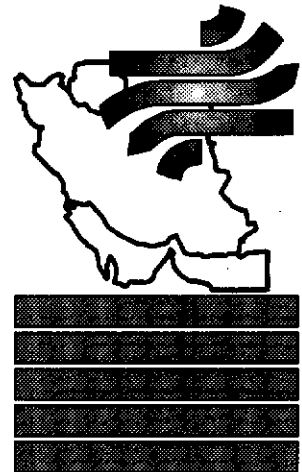

ایرانگردی و جهانگردی

جهانگردی ایران و جهان در آئینه زمان

از: جواد صالحی

مقدمه

جهانگردی در دنیای امروزی با اهداف و مقاصد مختلفی نظیر تبادل اطلاعات و فرهنگ، افزایش علم و آگاهی نسبت به تحولات پیشین جوامع و گذران اوقات فراغت دنبال می‌شود. و در ساختارهای اقتصادی و اجتماعی بین‌المللی هر روز جایگاهی بالاتر و بالاتر می‌یابد جامعه کهنسال ایران نیز از دیدی بسیار دارای جاذبه‌های فراوان فرهنگی،

تاریخی و طبیعی برای جذب جهانگردان بوده است از این رو بنظر می‌رسد با توجه به ظرفیت و امکانات موجود در صورت وجود عزم ملی و برنامه‌ریزی دقیق و کارآمد کشور ما می‌تواند به یکی از قطبهای جهانگردی جهان تبدیل شود. در این گزارش اهمیت جهانگردی از ابعاد مختلف اهداف، ساختار جدید، خصوصی‌سازی، محدودیت‌های موجود در توسعه این صنعت مورد بحث و بررسی قرار می‌گیرد.

اهمیت جهانگردی

جهانگردی پدیده‌ای اجتماعی و بسیار قدیمی است که در گذر زمان تحولات فراوانی را پشت سر گذاشته و همیشه در جریان این تحولات پدیده‌های جدیدی از این فعالیت اعم از اقتصادی و اجتماعی مطرح شده است. پیشرفت وسائل حمل و نقل و افزایش سرعت آرزانی و آسایش نسبی

ذکر این مطلب لازم است که فرانسه با بیش از ۱۷ میلیارد دلار درآمد حاصل از توریسم توانست بیش از درآمد حاصل از صنایع تسلیحاتی خود ارزش کسب کند. با توجه به این نکته که ایران صاحب یکی از کهن‌ترین گنجینه‌های تاریخی، مذهبی، فرهنگی، هنری و طبیعی می‌باشد اما تا کنون به دلیل عدم برنامه‌ریزی صحیح، جامع و هماهنگ هنوز نتوانسته است با فائق آمدن بر مشکلات و موانع سد راه توسعه توریسم به جایگاهی شایسته در این راه دست یابد که امید می‌رود با تلاش و توجه دست اندرکاران و نیز آئین نامه اجرائی قانون توسعه صنعت ایرانگردی و جهانگردی که در روز ۱۵ تیرماه سال گذشته به تصویب رسید

راه ورود جهانگردان به جمهوری اسلامی ایران هموارتر گردد. در این آئین‌نامه تاکید شده است که سفارتخانه‌ها و نمایندگان سیاسی جمهوری اسلامی ایران در خارج از کشور موظفند حداکثر ظرف ده روز تسهیلات و خدمات مربوط به صدور روادیدسیاحتی در اختیار اتباع کشورهای مختلف جهان که دارای مناسبات سیاسی با ایران هستند قرار دهند.

را هر دو جهانگردان به جمهوری اسلامی ایران هموارتر گردد. در این آئین‌نامه تاکید شده است که سفارتخانه‌ها و نمایندگان سیاسی جمهوری اسلامی ایران در خارج از کشور موظفند حداکثر ظرف ده روز تسهیلات و خدمات مربوط به صدور روادیدسیاحتی در اختیار اتباع کشورهای مختلف جهان که دارای مناسبات سیاسی با ایران هستند قرار دهند.

در کشورهای که فاقد این تسهیلات باشند نعمت‌ها از تعداد جهانگردان کاسته می‌شود بلکه جهانگردان رغبت خرج کردن ۳۰ تا ۵۰ دلار در روز را هم نخواهند داشت.

در این راستا بسیاری از دلتها می‌کشند با ایجاد تسهیلات مورد نیاز یک جهانگرد و انجام تبلیغات جهانگردان را به دیدار از کشور خود جلب کنند تا از این راه درآمدی داشته باشند.

در این راستا بسیاری از دلتها می‌کشند با ایجاد تسهیلات مورد نیاز یک جهانگرد و انجام تبلیغات جهانگردان را به دیدار از کشور خود جلب کنند تا از این راه درآمدی داشته باشند.

فعالیت‌های جهانگردی در اقتصاد جهانی

بررسی صورت گرفته در زمینه درآمدهای توریستی و سهم خدمات جهانگردی در کل مبادلات تجاری جهان نشان می‌دهد که این سهم در دهه اخیر از رشد ملایمی برخوردار بوده است و اگر در آغاز دهه ۱۹۵۰ سهم خدمات جهانگردی در کل صادرات جهانی ۴/۳ درصد بود ۱۵ سال بعد این سهم به ۶/۳ درصد افزایش یافت و اقتصاد جهان در سال پایانی دهه ۱۹۸۰ شاهد سهمی بیش از ۸ درصد برای خدمات جهانگردی در کل صادرات بود و در این زمینه تقریباً "در پایان دهه ۱۹۸۰ سهم توریسم از کل مبادلات تجاری به ۲۰۰ میلیارد دلار بالغ شد."

بگفته دبیرکل سازمان جهانی توریسم جهانگردان در سال ۱۹۹۰ میلادی جمعاً "۲۳۰ میلیارد دلار در کشورهای مختلف جهان خرج کرده‌اند. همچنین در این سال حضور ۴۲۵ میلیون جهانگرد در کشورهای دنیا به ثبت رسید و فرانسه آمریکا، اسپانیا، ایتالیا و اطریش به ترتیب بیشترین تعداد جهانگرد را به خود جلب کردند. در همین حال آمریکا، فرانسه و اسپانیا بیشترین درآمد را از توریست‌ها داشته‌اند و در این میان ایران مقامی نزدیک به یکصدمین کشور داشته است. آمار نشان می‌دهد که اتباع آمریکا، آلمان، ژاپن، فرانسه و انگلیس بیش از سایر مردم جهان در مسافرت‌های توریستی خود پول خرج کرده‌اند.

این گزارش نشان می‌دهد که حدود ۶ درصد از درآمدهای ناشی از فعالیت‌های توریستی به کشورهای اروپایی تعلق پیدا می‌کند و در سال ۱۹۹۰ بیش از ۶۳ درصد کل توریست‌ها به اروپا سفر کرده‌اند، و آمریکا تنها حدود ۲۰ درصد آن را به خود اختصاص دادند. در مقابل سهم کشورهای خاورمیانه و آفریقا با وجود همه جذابیت‌های طبیعی، شگفتی‌ها و زیبایی‌های معماری، باستانی و فرهنگی به ۴ درصد هم نمی‌رسد. به‌طور کلی، در حال حاضر از مجموع ۵۰۰ میلیون جهانگردی که در سال ۱۹۹۳ به سفر رفته‌اند درآمدی بالغ بر ۲۲۴ میلیارد دلار کسب شده است که ۸۰ درصد آن متعلق به اروپا و آمریکا می‌باشد (۵۰ درصد اروپا و ۳۰ درصد آمریکا) سایر کشورهای تنها ۲۰ درصد از این سهمیه را در اختیار دارند.

سهم منطقه جنوب آسیا تنها ۰/۷ درصد است که کشورهای هند، پاکستان، نپال، سریلانکا، بنگلادش، افغانستان و مالدی را در برمی‌گیرد. در بین کشورهای مبدأ جهانگردان، ژاپن چهارمین کشور دنیا پس از آلمان، آمریکا و انگلیس محسوب می‌شود (سالانه ۱۰/۷ میلیون نفر). از این نظر ایران می‌تواند مقصد خوبی برای جهانگردان این کشور باشد. در این رهگذر، ایران با وجود تلاش‌های انجام شده با جذب ۲۵۰ هزار جهانگرد در سال ۱۹۹۳ تنها عده هزارم از تعداد کل جهانگردان را به خود اختصاص داد که بسیار ناچیز است. کشورهایی مانند ترکیه و مالزی با یک سرمایه‌گذاری جدی و اساسی در امر توریسم توانستند سطحی

۷ سال گذشته بالاترین نرخ رشد (به ترتیب ۲۰ درصد و ۱۹ درصد) را داشته باشند. از نگاهی دیگر اسپانیا نیز موفق شد در همین سال ۳۴ میلیون جهانگرد را وارد کشور کند که در این راستا به درآمد کافی نیز دست یافت. ایران از نظر تخت، هتل و دیگر مراکز اقامتی بسیار فقیر است. به این ترتیب که کشور ما در سال ۱۹۹۰ دارای ۳۲ هزار تخت بود در حالی که آمریکا ۵/۵ میلیون، ایتالیا ۱/۷ میلیون، آلمان، اسپانیا و فرانسه هر کدام ۱/۱ میلیون و یونان ۵۰۰ هزار تخت هتل داشتند و در میان کشورهای آسیایی چین به صنعت جهانگردی خود توجه زیادی نشان داده و بیش از ۶۰۰ هزار تخت هتل در اختیار دارد.

جهانگردی و جایگاه آن در اقتصاد ایران

شرایط اقلیمی و آب و هوایی خاص ایران، وجود بسیاری از مواهب طبیعی در پیچیده سرزمینی با وسعت زیاد، برخورداری از تعدنی چندین هزار ساله و فرهنگ، هنر، معماری و صنایع دستی متنوع عواملی هستند که اگر به درستی به جهانگردان شناسانده شود از این سرزمین اگر نه بهشت جهانگردان ولی یکی از بهترین و دیدنی‌ترین مراکز توریستی جهان می‌توان ساخت. اما با وجود جاذبه‌های بسیار و قابل عرضه به بازارهای جهانگردی جهان درآمد ارزی ایران از این فعالیت بسیار ناچیز بوده است.

تاریخچه صنعت جهانگردی در ایران

نخستین آژانس جهانگردی ایران با پی‌ریزی گشتهایی برای دوستداران اسکی در سال ۱۳۱۹ فعالیت خود را آغاز کرد. این موسسه آژانس ایران‌تور نام داشت. هزینه رفت و برگشت و یک‌شب اقامت در مهمانخانه ایران‌تور در آبدلی ۱۵۰ تومان بود. از سال ۱۳۲۰ خورشیدی کسه شورای عالی جهانگردی در وزارت کشور تشکیل شد تا سال ۱۳۳۳ چندان فعلیتی در زمینه جلب جهانگردی و ایرانگردی صورت نگرفت.

در این سال اهمیت سفر و سیاحت از نظر اقتصادی و نقشی که در افزایش تفاهم میان ملت‌ها و تحکیم بنیاد دوستی بین آنان داشت مورد توجه قرار گرفت و اداره امور جهانگردی در وزارت کشور ایجاد شد. تدوین قوانین و مقررات مربوط به ورود و اقامت جهانگردان از جمله اقدام‌های زیربنایی و موثری بود که در این دوره انجام شد و در پی آن احداث هتل‌ها و اقامتگاه‌های متعدد در شهرهای مسافرپذیر آغاز شد.

در سال ۱۳۳۷ موسسه مهمانخانه‌ها نخستین کلاس آموزش هتلداری را برای تأمین نیروی انسانی مورد نیاز صنعت جهانگردی ایران برگزار کرد و پس از آن شورای عالی جهانگردی بر اساس تصویب نامه هیات وزیران تشکیل شد.

دیری نپائید که بر اثر وضعیت ویژه اقلیمی و جاذبه‌های طبیعی و تاریخی صنعت ایرانگردی دچار تحول چشمگیری شد تا جایی که برای

ایرانگردی و جهانگردی در برنامه اول توسعه اقتصادی

با وجود آن که در سالهای اخیر جهانگردی به عنوان صنعتی سودآور و اشتغال‌زا شناخته شد و در موازنه پرداختهای ارزی اغلب کشورهای جهان نقش مهمی ایفا می‌کند و لی در ایران توریسم جایگاه شایسته خود را نداشته است و با وجود موقعیت مناسب و مساعد جغرافیایی و جلوه‌ها و جاذبه‌های توریستی، درآمد ارزی ایران از این صنعت بسیار ناچیز است.

در برنامه اول توسعه اقتصادی کشور تدابیری اتخاذ شد تا صنعت توریسم سهم بیشتری در درآمدهای ارزی کسب کند.

عمده‌ترین عوامل بازدارنده بیرونی و درونی موثر در بخش توریسم کشورمان به این صورت نتیجه‌گیری می‌شود:

مشخص و مصوب نبودن اهداف و سیاستهای جهانگردی و ایرانگردی به نحوی که راهگشای ادامه‌فعالیتها در این زمینه باشد.

در سال ۱۳۶۶ ظرفیت سالانه هتلها ۱۲ میلیون و ۲۵۰ هزار تخت‌روز بود. در این سال تنها ۷۰۸۲۲ نفر اتباع خارجی به ایران سفر کردند که از این تعداد ۶۸۴۲۶ تن جهانگرد بودند. در مقابل در همین سال ۸۲۵۸۶۰ نفر از اتباع ایرانی از کشور خارج شدند.

درآمد حاصل از ورود خارجی‌مان به ایران تنها یک میلیارد و ۸۶۲ میلیون ریال بود.

به طور کلی مهمترین اهداف برنامه اول در گسترش صنعت توریسم

جهانگردیه ایران آمدند و روند نزولی جهانگردان از همین سالها آغاز شد و تا سال ۱۳۶۷ ادامه یافت. این بررسی نشان می‌دهد که در سال ۱۳۶۶ تعداد توریستهایی که وارد ایران شدند به حداقل خود یعنی به ۶۸ هزار نفر رسید و لی به دنبال قبول قطعنامه ۵۹۸ در تیرماه ۱۳۶۷ روند نزولی تغییر جهت یافت و از این سال تا کنون کشورمان شاهد افزایش تدریجی تعداد توریست خارجی بوده است.

آمار ورود ایرانگردان به ایران (۱۳۷۲ - ۱۳۵۰)

سال	تعداد ورودی	% افزایش یا کاهش
۵۰	۳۵۰۱۳۵	+۸/۵
۵۱	۴۱۱۵۰۶	+۱۷/۵
۵۲	۳۶۰۵۱۴	-۱۲/۴
۵۳	۴۱۲۷۰۲	+۱۴/۵
۵۴	۵۸۸۷۶۸	+۴۲/۷
۵۵	۶۵۷۹۳۰	+۱۱/۷
۵۶	۶۷۸۱۵۷	+۳/۱
۵۷	۵۰۲۲۷۸	-۲۵/۹
۵۸	۱۴۷۵۳۲	-۷۵/۶
۵۹	۱۵۳۶۱۲	+۴/۱
۶۰	۱۶۷۴۷۳	+۹
۶۱	۶۸۵۹۵	-۵۹
۶۲	۱۰۷۴۷۲	+۵۶/۷
۶۳	۱۳۱۳۰۸	+۲۲/۲
۶۴	۸۹۴۲۵	-۳۲
۶۵	۸۵۸۰۱	-۴
۶۶	۶۸۴۲۶	-۲۰/۳
۶۷	۷۰۷۴۰	+۳/۴
۶۸	۹۳۹۵۳	+۳۲/۸
۶۹	۱۶۱۹۵۴	+۷۲/۴
۷۰	۲۴۹۱۰۳	+۵۳/۸
۷۱	۲۷۵۶۷۲	+۱۰/۷
۷۲	۳۱۱۲۴۳	+۴۰

هزار دلار خریدند که در نتیجه در سال ۱۳۲۵ پروازهای داخلی بین شهری را آغاز نمودند و سپس ایجاد خطوط پرواز به خارج کشور ادامه یافت.

در این زمینه آمار زیرگویی پیشرفت فرهنگ مسافرت در ایران بصورت تورا است.

در سال ۱۳۴۴ تعداد مسافرت‌سور ۱۲۳ نفر، سال ۱۳۵۴ حدود ۹۹۴ نفر، سال ۵۵ بیش از ۱۵۵۰۰ نفر، سال ۱۳۵۶ در ۶ گروه جمعا " ۱۷۸۷۶ نفر و در سال ۱۳۵۷ در ۵۱۱ گروه جمعا " ۱۲۹۹۹ نفر بابهای اندکی بمسافرت خارج رفتند.

روند نزولی ورود

جهانگردان به ایران

آمار تعداد جهانگردانی که در پنج سال پیش از انقلاب و سالهای بعد از انقلاب وارد ایران شده‌اند حاکی از نوساناتی است که بررسی آن می‌تواند عملکرد این پدیده را در جامعه نشان دهد. این آمار در عین حال می‌تواند از نظر چگونگی برداشت جهانگردان از وضعیت و تحولات اجتماعی و اقتصادی کشور جالب باشند. این آمار نشان می‌دهد که حداقل در ۵ سال قبل از انقلاب ورود جهانگردان به ایران روند صعودی داشته است و در اوج خود در سال ۱۳۵۶ حدود ۷۰۰ هزار جهانگرد از ایران دیدن کرده‌اند که اکثریت آن را آمریکائیان تشکیل می‌دادند.

در سال ۱۳۵۷ تعداد جهانگردان با توجه به شرایط انقلابی کشور به ۵۰ هزار نفر کاهش یافت و در دوسه سال بعد از انقلاب سالانه ۱۵۰ هزار

توسعه توریسم سازمان جهانگردی تاسیس شد.

اهم اقدامهای این سازمان ایجاد واحداث شبکه تاسیسات پذیرائی و اقامتی در کشور و فراهم نمودن تسهیلات گوناگون و شناسائی و بهره‌برداری صحیح و موثر از جاذبه‌های ایرانگردی و آموزش نیروی شاغل در سنجش جهانگردی بود.

پس از انقلاب اسلامی سیمای جهانگردی و ایرانگردی کشور دگرگون شد و نظارت بروضعیت توریسم با هدف دستیابی به آثار مثبت فرهنگی و اقتصادی بمعاونت امور سیاحتی و زیارتی وزارت فرهنگ و ارشاد اسلامی واگذار گردید.

آغاز مسافرت با هواپیما و ایجاد تور

در سالهای ۲۵-۱۳۲۰ یعنی در مدت جنگ جهانی دوم و اشغال ایران توسط بیگانگان تنها شرکت هواپیمائی شوروی (اثرولوت) با هواپیماهای ۲۸ نفره پرواز منظم داخلی بین شهرهای تهران - مشهد و تهران - رشت و تهران - تبریز انجام می‌داد. گفتنی است که بهای بلیط یکسره مشهد تهران ۸۷۰ ریال بود. از سال ۱۳۲۴ مسافرت با هواپیما مورد استقبال زیاد قرار گرفت.

در این سال عده‌ای از سرمایه‌داران ایران که تحصیلات خود را در خارج ایران گذرانیده بودند و با مسافرتی به اروپا و آمریکا داشتند در صدد تاسیس یک شرکت هواپیمائیسی برآمدند که در اواخر همان سال فرزند هواپیمای داکوتای ۲۱ نفره باقیمانده جنگ بمبهای هرفرودند ۱۵

اهداف معاونت سیاحتی و زیارتی وزارت ارشاد اسلامی در برنامه دوم

س از پیروزی انقلاب اسلامی بسیاری از امکانات این صنعت که از رژیم گذشته باقی مانده تخریب و یا فرسوده شد در نتیجه از تعداد مراکز اقامتی کاسته گردید، بنابراین احتیاج مبرمی به سرمایه‌گذاری کلان احساس می‌شود.

در این زمینه دولت معتقد است در برنامه پنجساله دوم سرمایه - گذاری در بخش صنعت جهانگردی و ایرانگردی باید توسط مردم انجام شود.

در برنامه دوم پیشنهاداتی در مورد تعداد جهانگردانی که به ایران خواهند آمد به سازمان برنامه و بودجه ارائه شد، همچنین مقرر شد که این سازمان کلیه ظرفیت‌های بالقوه خود را برای پذیرائی از بیش از ۷۰۰ هزار توریست خارجی با تصویب مجلس شورای اسلامی بسیج کند و کلیه امکانات ایرانشناسی و ایرانگردی را در اختیار آنان قرار دهد. در این زمینه در حال حاضر واحدهای اقامتی کشوراعم از هتل‌های یک تا ۵ ستاره شامل ۳۴ هزار و ۵۰۰ تخت می‌باشد که قرار است در پایان برنامه دوم به ۶۸ هزار و ۵۰۰ تخت برسد. ذکر این نکته لازم است که ترکیه در سال ۱۹۹۰ دارای ۱۶۵ هزار تخت و عراق ۱۲۳ هزار تخت بود در حالی که تعداد تخت‌های ایران ۳۲ هزار بوده است. در این زمینه برای اجرای این طرح مقرر شد که بیش از ۵۰

اغلب سرمایه‌گذاران بزرگ حرکت جمهوری اسلامی ایران در زمینه گسترش صنعت توریسم و ایجاد ارتباط وسیعتر و قوی‌تر با مردم جهان را در راستای اهداف خود می‌دانند.

در این زمینه طرح‌های مهم و بزرگی از سوی بنیاد مستضعفان و جانبازان در حال آماده شدن و اجرایی‌شدن است که اهم آن عبارتند از: ایجاد هتل آرگ بم در زمینی به وسعت ۵ هکتار با زیربنای ۸ هزار مترمربع شامل ۶۴ اتاق دو تخته و ۴ سوئیت، بازسازی هتل آبادان با ۸ هزار

مترمربع زیربنا شامل ۹۱ اتاق دو تخته و ۶ سوئیت، هتل دربند تهران در ۱۲ هکتار با ۱۰ هزار مترمربع زیربنا شامل ۱۷۵ اتاق دو تخته و ۱۱۶ سوئیت.

همچنین این نهاد طرح‌هایی در زمینه هتل‌سازی در دست اقدام دارد که از جمله ایجاد هتل در مشهد، یزد، همدان، و کرمانشاه می‌باشد کلیه این هتلها مجهز به استخر، سونا، رستوران، سالن اجتماعات، پارکینگ و... می‌باشند. از سوی دیگر، با توجه به توافقاتی که بایک شرکت فعال در حوزه خلیج فارس صورت گرفته بازسازی هتل‌های انقلاب، خزر، آزادی، استقلال به مبلغ ۵۰ میلیون دلار انجام خواهد شد.

این نهاد همچنین در نظر دارد در برنامه دوم توسعه برای ساخت هتلها ۶۰ میلیارد ریال سرمایه - گذاری کند که پیش‌بینی می‌شود این رقم تا ۱۰۰ میلیارد ریال افزایش یابد.

بسیار بالایی دارد و با اعمال سیستم نرخ واحد ارز و آزادی نقل و انتقال پول و سرمایه به داخل کشور و خروج آن اطمینان سرمایه‌گذاران به جو اقتصادی بیشتر شده است. بررسی‌های اقتصادی پیرامون سرمایه - گذاری در بخش‌های مختلف اقتصادی نشان می‌دهد، که بخش‌های ساخت و ساز ساختمان‌های تجاری، هتل، مراکز تفریحی و غیره از سوددهی بیشتری نسبت به سایر بخشها برخوردارند.

موانعی که در این راه وجود دارد عبارتند از: - تبلیغات خارجی برای مخدوش ساختن چهره انقلاب اسلامی و ایجاد مشکلات سیاسی و اجتماعی در سطح بین‌المللی برای به انزوا کشیدن جمهوری اسلامی ایران

- عدم تطبیق و هماهنگی جهانگردان برخی از کشورها با فرهنگ اسلامی در روابط و برخورد های اجتماعی - کمبود امکانات مالی برای توسعه و تجهیز تاسیسات مورد نیاز صنعت جهانگردی کشور و عدم هماهنگی و همکاری میان سازمانها و نهاد هایی که در بهبود وضع جهانگردان موثرند.

- بی ثباتی قیمت‌ها، تورم و چنبد گانگی قیمت‌ها که سودآوری صنعت توریسم را مانع شده است. - فقدان کارکنان آزموده و متخصص در بخش جهانگردی و بی تجربگی کادر شاغل در موسسات جهانگردی از قبیل خدمتگزاران هتلها، کارکنان، آژانسها، راهنمایان جهانگردی و غیره... و - عدم تمایل بخش خصوصی به سرمایه‌گذاری در این بخش به خاطر نداشتن تضمین مالکیت

رامی‌توان شناساندن فرهنگ و تمدن ایرانی اسلامی به جهانیان، ایجاد زمینه‌های مناسب برای صدور انقلاب از طریق توسعه صنعت توریسم، شناساندن نقاط دیدنی ایران، افزایش درآمد ارزی، بهره‌برداری صحیح از تاسیسات و سرمایه‌گذاریهای موجود برشمرده. اهداف کمی برنامه افزایش ظرفیت مسافری از ۳۱ هزار تخت در سال ۱۳۶۷ به ۴۵ هزار تخت در سال ۱۳۷۲، افزایش تعداد جهانگردان از حدود ۸۰ هزار نفر به ۲۲۸ هزار نفر، افزایش تعداد جهانگردان داخلی که به خارج سفر می‌کنند از بیش از ۸۲۵ هزار نفر به ۸۳۰ هزار نفر و اعزام حدود ۸۰۰ هزار زائر حج و ۴۷۲ هزار زائر اماکن زیارتی سوریه در همین دوره زمانی بود.

به همین منظور ۲۹/۴ میلیارد ریال اعتبار برای توسعه صنعت توریسم در برنامه اول اختصاص یافت و دستیابی به حدود ۴۵ میلیون دلار از جذب توریسم مدنظر قرار گرفت.

زمینه‌های سرمایه‌گذاری سود آور در ایران

رشد اقتصادی سریع ایران به ویژه در دوران اجرای نخستین برنامه پنجساله و اجرای بسیاری از پروژه‌های زیربنایی راه را برای سرمایه‌گذاریهای تجاری بسیار سودده باز کرده است و به منظور فعالیت بخش خصوصی اکنون بسیاری از تولیدها از میان برداشته شده و اطمینان بیشتر سرمایه‌گذاران جلب شده است. در شرایط فعلی سرمایه‌گذاری در قالب پروژه‌های اقتصادی ایران سوددهی

میلیارد ریال وام ده ساله جهت ساخت و ساز و تکمیل هتل‌های نیمه گاره یک تا پنج ستاره و زائرسراها، اردوگاه‌های جوانان، کمپینک‌ها و سایر تاسیسات جهانگردی به بخش خصوصی پرداخت شود که از این مقدار تاکنون ۳۵۰ میلیارد ریال توسط دولت پذیرفته شده و بقیه آن نیز با تصویب مجلس شورای اسلامی اعطا خواهد شد.

علاوه بر این، احداث ۳۰ باب مهمانسرای جدید در مناطق دور افتاده، بازسازی و مرمت ۱۰ مهمانسرای دیگر در مناطق جنگزده، بازسازی و نوسازی تجهیزات و تعمیرات کلی ۳۵ واحد بازس گرفته شده از دشمن در جنگ تحمیلی به ظرفیت ۲۱۰۰ تخت، احداث ۸۰ واحد اقامتی جدید به ظرفیت ۱۴ هزار تخت و در نهایت افزایش ظرفیت مسافری پذیر می‌باشد.

از سوی دیگر، تا پایان برنامه دوم تلاش می‌شود واحدهای اقامتی ارزان قیمت، احداث یکصد زائرسرا در مناطق زیارتی، افزایش واحدهای پذیرایی بین راه، از یاد دافتن اطلاعات جهانگردی در شهرها و مبادی ورودی کشور و آموزش کادر مجرب سیاحتی زیارتی از حدود هزار نفر فعلی به ۲۰ هزار نفر اجرا شود. یکی از مسئولان وزارت ارشاد در این زمینه اعلام داشت که با بالا رفتن میزان ورود جهانگردان خارجی درآمد ارزی ایران در سال آخر برنامه دوم (۱۳۷۸) به ۳۴۰ میلیون دلار در سال بالغ شود.

از طرف دیگر به گفته مدیرکل طرح و برنامه معاونت سیاحتی و زیارتی وزارت ارشاد مقرشد یک هتل پنج ستاره به نام "بهرود" در فرحزاد

تهران با سرمایه‌گذاری مشترک ایران و یک شرکت سوئدی ظرف دو سال آینده ساخته شود.

این هتل دارای ۴۰ هزار متر مربع زیر بنا است و هزینه ساخت آن ۱۲۸ میلیارد ریال می‌باشد که ۳۵ میلیون دلار را شرکت سوئدی و ۲۰ میلیارد ریال نیز از طرف بخش خصوصی سرمایه‌گذاری می‌شود. بدیهی شرکت خارجی از محل درآمد هتل در مدت ۷ سال بازپرداخت می‌گردد.

وی در زمینه احداث تاسیسات جهانگردی گفت دولت و مجلس هیچگونه بودجه‌ای را در برنامه پنجساله دوم برای احداث تاسیسات جدید پیش‌بینی نکرده‌اند مگر در برخی از مناطق دور افتاده و محروم کشور که به تشخیص دولت برای توسعه آن احداث چنین تاسیساتی لازم باشد. یکی دیگر از مقامات این وزارتخانه نیز در مورد محدودیت‌های فرهنگی برای جذب توریست گفت مهم‌ترین محدودیت‌ها برای جذب توریست تلاش‌های استکبار جهانی برای مخدوش جلوه دادن چهره نظام جمهوری اسلامی ایران است که ناشی از ترس آنها از گسترش فرهنگ اسلامی می‌باشد. بنابراین لازمست بودجه‌ای برای مقابله با این تلاش‌ها و تبلیغات برای جهانگردی اختصاص یابد.

رونق کار آپارتمانها

جهت جذب توریست

یکی از دست‌اندرکاران و کارشناسان صنعت جهانگردی می‌گوید دلیل اصلی رونق هتل و آپارتمان دلالی شدن نرخ هتلها برای خارجیها است. به این ترتیب کد رهتلها محدودیتی

برای خارجیان وجود دارد. به عنوان مثال، هزینه‌ریالی یک شب اقامت در یک هتل ۴ یا ۵ ستاره بسیار ایرانیها حدود ۳۰ تا ۵۰ هزار ریال است در حالی که خارجیها بایسد حداقل شی ۱۰۰ دلار بپردازند. به این ترتیب، از چند سال پیش که استفاده منازل برای مسافران خارجی باب شد یک راه کسب درآمد برای ایرانیان پدید آمد.

در حال حاضر نیز برخی سفارتخانه‌ها برای اقامت میهمانان خود به هتلها مراجعه نمی‌کنند بلکه آپارتمان یا خانه مناسب اجاره می‌کنند. وی می‌گوید یکی از گلايه‌های مسافران خارجی سکوتی است که در هتلها حکم فرما می‌باشد. این مسافران می‌گویند این امر عاملی شده تا مسافران خارجی‌سی از هتلها رویگردان شوند چون در هتلها هیچ وسیله تفریحی نیست.

مهمترین قابلیت‌های

جذب جهانگردی کشور

وجود شهرهای مقدس مشهد و قم با میلیونها مسلمان در هسایگی ایران می‌تواند هر ساله پذیرای خیل عظیمی از مسلمانان مشتاق زیارت باشد. سرزمین ما به لحاظ برخورداری از ۴۰ درجه اختلاف دما در هر روز از سال به سرزمین چهار فصل معروف شده و طبیعت متنوع، کوههای سربه فک کشیده البرز و زاگرس همه گونه مناظر دیدنی را یکجا فراهم می‌آورد.

وجود بیش از ۴۰ چشمه آب معدنی گرم و سرد که معروفترین آنها سرعین، دماوند، محلات و لاریجان می‌باشند قادر است پذیرای جهانگردانی که صرفاً به

منظور آب درمانی و بهره‌وری از خواص بیولوژیکی و شیمیائی این آبها دست به سفر می‌زنند باشد در این زمینه ایتالیا با کمترین تنوع و کیفیت منابع فوق سالانه میزبان صدها هزار مسافر اروپائی به این طریق می‌باشد.

پیست‌های اسکی دیزین و شمشک دو گونه متفاوت در دنیا هستند که به عقیده کارشناسان قابلیت رقابت با پیستهای سوئیس و اطریش را دارند.

پیست‌های فوق تنها به دلیل فقر فراوان تسهیلات و تجهیزات جانبی از دیدگاه اسکی‌بازان دنیا محجور مانده است.

مقابر عرفا و شعرای صاحب نام جهانی، غارهای بی‌نظیری مانند علی‌صدر بناهای باقیمانده از تمدنهای کهن در اطراف و اکناف ایران که در مورد تخت‌جمشید ایران راهنوز مترادف با پرسیا (PERSIA) می‌دانند.

اصفهان با آن همه شاهکارهای دیدنی‌اش خاستگاه عظیم علم و ادب و هنر است. اگر سالانه ۱/۵ میلیون نفر از کلیسای نوتردام فرانسه دیدن می‌کنند می‌توان با فراهم نمودن امکانات و خدمات قوی و گسترده در قطب توریستی ایران - یعنی شهر اصفهان کداری بناهای عظیم و شگرف به جامانده از دوران صفویه است - بسیار بیش از این تعداد جهانگرد جذب کرد.

بنابراین باید با مساعدت صنعت غنی توریسم در ایران آثار شگرف تمدن و فرهنگ را به روی دیدگان جهانگردان زهرشور و گرم‌گشا کنیم در غیر این صورت همچنان شاهد تنیدن تارهای گمنامی و پیوسیدگی

برنعمات خدادادی فوق خواهیم بود .

مهمترین دیدنیهای ایران

استان کرمان

مسجد جامع ، مقبره خواجه
اتابک ، مسجد امام ، گنبد جیلید ،
بنای مشتاقیه ، مجموعه گنج علی خان
شامل میدان ، مدرسه ، کاروانسرا ،
حمام ، آب انبار ، ضرابخانه ،
مسجد ، بازار ، حمام گنج
علی خان ، مجموعه وکیل ، مجموعه
ابراهیم خان ، قلعه اردشیر ،
آستانه ماهان و باغ تاریخی ماهان

استان فارس

بقعه شاهچراغ شیراز ، مسجد
جامع عتیق ، مسجد مشیر ، مدرسه
آقاباباخان ، آرامگاههای حافظ
وسعدی ، خواجهی کرمانی ، بناهای
وکیلی ، ارگ کریمخان ، بازار وکیل ،
تکیه هفت تن ، باغ جهان نما ،
باغ ارم ، و مجموعه تاریخی

استان یزد

مسجد جامع کبیر ، مجموعه تاریخی
باغ دولت آباد ، مسجد و تکیه امیر
چقماق ، آب انبار ، شش بادگیر ،
برج و باروی قدیمی شهر ، بقعه سید
رکن الدین و مسجد جامع قهرج

استان اصفهان

مسجد جامع ، مسجد امام ، مسجد
شیخ لطف الله ، مدرسه چهارباغ ،
کاخ چهل ستون ، عمارت عالی قاپو ،
کاخ هشت بهشت ، منار جنبان ،
پلهای شهرستان ، الهوردی خان و

پل خواجو ، مسجد سید ، آتشگاه ،
کلیساهای وانک ، بیت اللحم

استان کردستان

مسجد جامع (دارالاحسان) ،
عمارت های خسروآباد ، وکیل ، مشیر
و آصف ، منطقه اورامان - تخت و
زاوورد .

استان آذربایجان غربی

بنای سرگنبد ، مسجد جامع و بازار
ارومیه ، تفریحگاه بند ، پل پنج چشمه
ماکو ، کاخ باغچه جوق ، قره کلیسا
(کلیسای طاواوس) ، دخمه سنگی
فرهاد ، برج شمس تبریزی خوی -
تپه باستانی ، بسطام ، کلیسای
سورپ سرگیس ، دروازه سنگی ، پل
قطور ، خان تختی سلماس ، کلیسای
هفتوان ، دخمه مادی و دخمه فقرگاه
مهاباد ، تپه حسن لوندغه و تخت
سلیمان میان دو آب

استان بوئسهر

آب انبار قوام ، دزیرازجان ،
چهل خانه ، سد سیا ، گوردختر ،
آتشکده خورموج ، مدرسه گلستان ،
مسجد عباس علی و کلیسای ارامنه

استان زنجان

دشت سلطانیه ، بقعه امامزاده
سید ابراهیم ، مجموعه تاریخی بازار
مسجد و مدرسه جامع

استان مازندران

این استان سرسبز مانند سایر
استانها دارای جاذبه های زیادی
است که می توان آن را به مراکز
ایرانگردی و جهانگردی تبدیل کرد .

استان لرستان

قلعه فلک الافلاک ، مناره ، گرداب
سنگی ، طاق پل شکسته ، مسجد جامع ،
مسجد امام ، دریاچه کیو ، آبشار
نوردبان و دریاچه گهر

استان کرمانشاه

طاق کسری ، تاق بستان ، تاق گرا ،
معبد آناهیتا ، بیستون ، سراب
نیلوفر ، سراب حضرزنده ، سراب
روانسر ، سراب نوژی و ران ، سراب
صحنه ، غارها : قوری قلعه ، گاوات ،
هفت درویش ، رطیل ، بی بند و
طبیعت زیبا (ریجاب - پاوه -
پارک بیستون)

استان سیستان و بلوچستان

دریاچه هامون ، کوه خواجه ،
شهر سوخته ، دهانه غلامان و کرکوی

استان گیلان

این خطه نیز همچون استان
مازندران طبیعتی آرام ، زیبا و
رنگین دارد و به دلیل وضعیت
اقلیمی ویژه می توان همه نقاط آن را
مورد بهره برداری صحیح و اصولی
برای جلب ایرانگردی و جهانگردی
قرار داد . مرداب انزلی ، شهرک
باستانی ماسوله ، شهرستان طالش ،
منطقه آق اولر ، و شهرمرزی آستارا از
جمله جاذبه های توریستی بیشمار
استان گیلان بشمار می رود .

مشکلات

موانع و مشکلاتی که برای جذب
و جلب توریست در کشور وجود دارد
به اختصار اشاره می شود :
- وجود ویزای اجباری میان ایران
و سایر کشورها

- تفاوت فرهنگی ایران با کشورهای
که توریست از آنجا می آید .

- نداشتن تبلیغات صحیح ، راهنماها
و مسئولان تربیت شده

- عدم وجود راهنمای مناسب
ترانزیتی ، محدودیتهای حمل و نقل

هوائی ، زمینی ، درون شهری و
بیرون شهری ، محدود بودن امکان

پذیرش و استقبال از توریست ،
برخورد سلیقمای و احیاناً "

نامهربانانه ارگانهای مربوطه
- برخورد غیر کارشناسانه و نامتناسب

کادر پارامای از سفارتخانه ها
- فقدان آژانسهای مسافرتی داخلی

منظم و نازل بودن درآمد سرانه و
سطح فرهنگ عمومی

- تبلیغات منفی رسانه های گروهی
غرب درباره ایران

- عدم وجود یک سازمان متمرکز و
فعال درباره توریست

- مشکلات قانونی از جمله قوانین
گمرکی و معطل ساختن توریست در

آمدورفت در فرودگاهها
- عدم وجود هتلها و منتهای

مناسب با کادر تعلیم دید مدرکز
توریستی

- عدم وجود مجموعه های تفریحی
در کنار هتلها و منتهای

پیشنهاد برای گسترش

صنعت توریسم

برای توسعه و گسترش توریسم
لازم است تسهیلات لازم فراهم

آید که اهم آن عبارتند از :
- تسریع در صدور ویزا

- گسترش ناوگان حمل و نقل به
خصوص هواپیما ، و تشکیل پروازهای

چارتر
- سهل الوصول کردن بلیطهای

هوائی و زمینی
- تاسیس و بهینه سازی هتلهای

اطلاعیه
انتشار فصلنامه

IRAN COMMERCE

IRAN CHAMBER OF COMMERCE, INDUSTRIES AND MINES QUARTERLY MAGAZINE

اتاق بازرگانی و صنایع و معادن ایران

در پاسخ به نیاز روز افزون بازرگانان و صاحبان صنایع خارجی که علاقمند به دادوستد و همکاری با ایران هستند و شروع یا گسترش همکاری خود با طرفهای ایرانی را در گرو دستیابی به اطلاعات و دیدگاههای روشنگرانهای می دانند که توسط یک مرجع قابل اعتماد فراهم آمده باشد و نیز به منظور آگاهی دادن به تولیدکنندگان و بازرگانان ایرانی برای بازاریابی یا تقویت توان صادراتی خود در آنسوی مرزها، اتاق بازرگانی و صنایع و معادن ایران، انتشار فصلنامه‌ای به زبان انگلیسی را آغاز کرد که نخستین شماره آن با مطالب سودمند و طراحی و چاپ قابل پسند، در بهار سال ۱۳۷۲ انتشار یافت.

مطالب فصلنامه بازرگانی ایران کامرس (IRAN COMMERCE) طیف متنوعی از خبر، تفسیر، مطالعات پژوهشی و اطلاعات سودمند برای علاقمندان را در بر می‌گیرد و از این طریق به بسیاری از پرسش‌های مربوط به وضع اقتصادی و بازرگانی ایران و امکانات همکاریهای بازرگانی و اقتصادی پاسخ می‌دهد. این نشریه در میان افراد و مؤسساتی که به گونه‌ای با بازرگانی و اقتصاد ایران سروکار دارند در سطحی گسترده در داخل و خارج از کشور توزیع شده و میشود، مسلماً جایگاه وسیله مناسبی برای رساندن پیام‌های بازرگانی و اقتصادی اعضای اتاق به طرفهای خارجی به شمار میرود.

از اینرو از اعضای اتاق دعوت می‌شود برای اعلام نقطه نظرها و چاپ آگهی‌های خود با روابط عمومی اتاق بازرگانی و صنایع و معادن ایران، همکاری فرمائید. روابط عمومی اتاق آماده است در اولین فرصت، برای تشریح نکات مورد نظرتان با شما همکاری برقرار نماید. لطفاً تمایل خود را برای برقراری تماس با تلفنهای شماره ۸۳۸۳۳۳ و ۸۳۸۳۳۷ اطلاع دهید تا ترتیب هرگونه برنامه مورد نظرتان داده شود. پیشاپیش از توجه و علاقمندی اعضای محترم اتاق تشکر میکند.

روابط عمومی

اتاق بازرگانی و صنایع و معادن ایران

موجود، استرداد هتلها و مهمانسراهایی که اشغال و یا تغییر کاربری داده شده و پادرسورت عدم بازدهی به بخش خصوصی واگذار شود (در این زمینه براساس آمار اتحادیه هتلداران ۲۱۷ هتل از رده پذیرائی خارج شده‌اند).

— رسیدگی و نظارت دقیق بر رستورانهای بین راهی به دلیل ارائه سرویس بانازلترین کیفیت

— بیمه جهانگردان خارجی درمبادی ورودی به کشور

— تهیه نقشه و راهنمای شهرها به دو زبان فارسی و انگلیسی

— نصب تابلوهای راهنمایی در جاده‌ها به دو زبان

— ارتقاء سطح دانش راهنمای تورها

— معافیت گمرکی و مالیاتی در امر ورود تجهیزات هتلها که بسیار کم حجم تر ، کم هزینه تر و سادتر از

ورود تجهیزات کلیه صنایع دیگر است .

— اعطاء وامهای کم بهره و درازمدت به افراد و بخشهای خصوصی که در امر هتل سازی صاحب نظر هستند .

— انجام طرح توقف میان راهی ، با توجه این که ایران دقیقاً " بین اروپا

و خاور دور قرار گرفته از این طریق جهانگردان می‌توانند توقفی یک تا سه روزه در کشورمان داشته باشند .

— ایجاد تور جوانان ، گذاشتن یک واحد درسی درمدارس به منظور آشنائی جوانان با نقاط دیدنی و

ناشناخته ایران و توریسم

— انتشار بروشورهای تبلیغاتی مناسب در داخل و خارج از طریق سفارتخانه‌ها و ...

— افزایش پروازها و تعداد صندلی هواپیماها و ساخت هتل باید مورد توجه بیشتر قرار گیرد تا بتوان

توریست بیشتری جذب کرد .

